

Komentar

UTJECAJ TEHNOLOGIJE NA DRUŠTVO I KULTURU - PROMATRAČI PETE DRUŠTVENE REVOLUCIJE

Tea Pavlović

Tehnologija je znanost koja proučava primjenu znanja, vještina i organizacije u provedbi nekog procesa. Isto tako, podrazumijeva razvoj i primjenu alata, strojeva, materijala i postupaka za izradu nekog proizvoda ili obavljanje neke aktivnosti. Postoji više specijaliziranih podvrsta tehnologije, kao što su mehanička, kemijska, tekstilna, prehrambena, informacijska, komunikacijska, itd., a sve one zajedno, i naravno svaka za sebe, ostavljale su i ostavljaju neizbrisiv utjecaj na društvo i kulturu. Posljedice tih djelovanja su dvojake, i pozitivne i negativne, a koje od njih prevladavaju ovisi prvenstveno o našoj vlastitoj percepciji svijeta i viziji budućnosti, jer posljedice, čak i kada su u većini pozitivne, ali neprepoznate kao takve, ostaju neiskorišten alat koji postupno gubi svoje performanse.

Tijekom posljednjih desetljeća svakodnevni je život postao ovisan o tehnologiji, a njezin je doprinos, posebice u segmentu poslovanja od neizmjerne važnosti i značaja. Tehnologija je, u smislu fizičke izvedbe, olakšala poslove, dok ih je istovremeno učinila intelektualno zahtjevnijima jer aktivno korištenje tehnologije i maksimalno korištenje njezinog potencijala podrazumijeva konstantno nadograđivanje znanja, odnosno specijalizaciju u području rada i djelovanja, i to ne samo radi trenutnih potreba posla, već i radi samog shvaćanja i razumijevanja njenog daljnjeg razvoja. Drugim riječima, poslovi postaju sve manje fizički i istovremeno sve sofisticiraniji - minimalno znanje struke odavno nije dovoljno za odrađivanje posla, jer je ono, da bi bilo dostatno, suplementarno sa strukovnom informatičkom pismenosti koja se mora neprestano nadograđivati.

Dakle, da bi tehnologija uspješno odradila fizičku izvedbu posla, njezinim procesom – od ideje pa sve do izvedbe na kvalitativno zadovoljavajućem nivou, upravlja osoba koja ga razumije.

Gospodarstva koja investiraju u tehnologije su ona koja rastu i razvijaju se, jer stvarajući proizvode i usluge otvaraju i radna mjesta, ona proizvode novac. Stoga je tehnologija u korelaciji sa životnim standardom. Viši životni standard, osim boljih uvjeta života podrazumijeva i lakšu dostupnost te priuštivost tehnologije radi vlastita komoditeta. Tako primjerice, neke uređaje kupujemo jer nam olakšavaju svakodnevne kućanske i druge poslove, ostavljajući nam više vremena za neke druge stvari. Druge, pak, kupujemo jer nas u većoj ili manjoj mjeri zanimaju i jer si ih možemo priuštiti bez da razmišljamo o njihovoj stvarnoj učinkovitosti ili isplativosti, one su dio *life stylea*.

Life style kakvog ga poznajemo i živimo uvelike je oblikovan pod utjecajem informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Informacije su svuda oko nas i nikada ih nije bilo više – nemoguće ih je sve popratiti, kao što je ponekad teško u mnoštvu informacija prepoznati dezinformacije.

Životni stil, kakvog ga danas živimo, okarakteriziran je društvenim raslojavanjem na sve više i više pojedinaca koji žive u svom vlastitom svijetu, a što se odražava i na kolektivnu dijagnostiku te je diktiran, vrlo često nerealnim, standardima kakve propagiraju društvene mreže.

Kulturni sadržaji postali su dostupniji – izložbe se mogu gledati *online*; knjige su dostupne u digitalnim formatima; znamenitosti se mogu razgledati kroz virtualne

šetnje... Naizgled, kultura je doživjela ekspanziju, no iako su kulturni sadržaji postali dostupniji i za njih vlada veći interes, pitanje je jesu li postali i cjenjeniji, odnosno jesmo li mi time postali kulturniji pitanje je na koje svatko od nas ponaosob mora odgovoriti.

Suvremeno doba je doba tehnologije – tehnologija svakim danom u sve većoj mjeri oblikuje naše živote te upravlja njima u onolikoj mjeri koliko joj to sami dozvolimo. Naizgled male, ali svakodnevne promjene što se ponekad zbivaju gotovo pa neprimjetno ubrzavaju razvoj u tolikoj mjeri da se u vremenskom smislu stječe dojam da je protek vremena puno veći nego što realno jest, ostavljajući nas tihim promatračima ove tehnološke revolucije, koja je rezultat evolucije i nastojanja da se poboljšaju životni, a time i radni uvjeti; tehnološka evolucija dovela je svijet do najlagodnijeg stupnja razvoja, gledajući prema unatrag.

Koliko suvremeni svijet - u doba kloniranja životinja i čipiranja ljudi, kada nam je transhumanizam već predstavio ljude budućnosti – avatare, a naš unutarnji glas postaje glas umjetne inteligencije - ili ono što će on biti u bliskoj budućnosti nalikuje viziji svijeta kakvog ga je opisao George Orwell, ovisi u koje će se svrhe tehnologija upotrebljavati i tko će i kako o tome odlučivati, odnosno njome upravljati. Odgovor na pitanje hoće li u budućnosti utjecaj tehnološkog razvoja biti blagoslov ili prokletstvo

jednak je konstataciji da je ljudski rod kroz evoluciju živio i u vremenima blagoslova i prokletstva, a kako je preživio, ostalo je zapisano u povijesti. Malo je vjerojatno da će budućnost izgledati kao prizor s Instagrama ili *darkweba*, kao virtualne verzije sodome i gomore; jednako kao što je malo vjerojatno, nažalost, da će sve bolesti, zahvaljujući znanosti i najsuvremenijim tehnologijama, nestati, odnosno biti izliječene; ono što je gotovo pa sigurno je to da će u duhu aktualnih vremena, sa svim izazovima što ih ona donose, svijet i nadalje, baš kao sve do sada, biti odraz naših težnji, ponašanja i djelovanja.

* * *

Tea Pavlović, rođena 1988. godine u Rijeci, diplomu iz poduzetništva stekla na Veleučilištu u Rijeci. Posljednjih nekoliko godina živi u Italiji. Radi u turizmu. Govori talijanski i engleski te uči njemački jezik. U slobodno vrijeme piše te povremeno sudjeluje na književnim natjecajima. Dosad je objavila nekoliko svojih radova i to u časopisima „Apolon“, „Književne vertikale“ i „Zvezdani kolodvor“, u antologiji „Suvremeno tvorestvo za deca i mladi 2022“ te u zborniku priča međunarodnog književnog natječaja „Kristalna pepeljara“ za najbolju kratku kriminalističku priču 2020. i 2021. godine.